

Informator

o egzaminie eksternistycznym przeprowadzanym
od sesji jesiennej 2020 r. do sesji zimowej 2022 r.
z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej
kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia

Historia

Informator opracowany przez Centralną Komisję Egzaminacyjną
we współpracy z okręgowymi komisjami egzaminacyjnymi
w Gdańsku, Jaworznie, Krakowie, Łodzi,
Łomży, Poznaniu, Warszawie i Wrocławiu

Warszawa 2018

WYMAGANIA EGZAMINACYJNE Z HISTORII

WYMAGANIA OGÓLNE

I. Chronologia historyczna.

Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych.

II. Analiza i interpretacja historyczna.

Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epoki i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.

III. Tworzenie narracji historycznej.

Zdający tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.

WYMAGANIA SZCZEGÓLWE

1. Europa i świat po I wojnie światowej. Zdający:

- 1) opisuje następstwa wojny, wyróżniając konsekwencje polityczne, gospodarcze, społeczne i kulturowe;
- 2) wyjaśnia cele powołania i charakter Ligi Narodów;
- 3) wyjaśnia politykę mocarstw wobec Niemiec po zakończeniu I wojny światowej.

2. Odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej. Zdający:

- 1) opisuje odrodzenie państwa polskiego oraz jego granice i sąsiadów;
- 2) charakteryzuje i ocenia postanowienia traktatu wersalskiego wobec Polski;
- 3) porównuje cele i skutki powstania wielkopolskiego i trzech powstań śląskich oraz wyjaśnia przyczyny i opisuje następstwa wojny polsko-bolszewickiej;
- 4) charakteryzuje ustrój polityczny II Rzeczypospolitej na podstawie konstytucji marcowej 1921 r.;
- 5) wskazuje czynniki utrudniające proces integracji odrodzonego państwa polskiego;
- 6) wyjaśnia cele i skutki reformy Władysława Grabskiego;
- 7) ocenia wkład Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego w odbudowę państwa polskiego.

3. Kryzys demokracji w Europie Zachodniej. Zdający:

- 1) charakteryzuje okoliczności oraz następstwa dojścia do władzy Mussoliniego i Hitlera;
- 2) porównuje faszyzm z nazizmem, uwzględniając organizację państwa, ideologię oraz politykę wobec społeczeństwa;
- 3) charakteryzuje i ocenia politykę państw europejskich wobec Hitlera i wskazuje na jej uwarunkowania.

4. System totalitarny w ZSRR. Zdający:

- 1) opisuje okoliczności dojścia do władzy Stalina;
- 2) opisuje zmiany w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym ZSRR po dojściu do władzy Stalina, z uwzględnieniem uprzemysłowienia kraju, kolektywizacji rolnictwa oraz jej następstw (Wielki Głód) i Wielkiej Czystki;
- 3) porównuje totalitarne systemy hitlerowskich Niemiec i Związku Radzieckiego.

5. Kryzys demokracji parlamentarnej w Polsce. Zdający:

- 1) wyjaśnia przyczyny i skutki przewrotu majowego;

2) porównuje główne postanowienia konstytucji marcowej 1921 r. i konstytucji kwietniowej 1935 r.;

3) wymienia charakterystyczne cechy rządów sanacji, wskazując różnice między demokracją parlamentarną a rządami autorytarnymi;

4) charakteryzuje główne kierunki polityki zagranicznej II Rzeczypospolitej.

6. Gospodarka i społeczeństwo II Rzeczypospolitej. Zdający:

1) charakteryzuje strukturę społeczną, narodowościową i wyznaniową odrodzonego państwa polskiego, dostrzegając przyczyny konfliktów społecznych i narodowościowych;

2) porównuje przejawy kryzysu gospodarczego na świecie i w Polsce, wskazując jego specyficzne cechy;

3) opisuje osiągnięcia gospodarcze II Rzeczypospolitej, w tym budowę portu w Gdyni i utworzenie Centralnego Okręgu Przemysłowego;

4) charakteryzuje główne osiągnięcia kultury i nauki II Rzeczypospolitej.

7. II wojna światowa. Zdający:

1) wyjaśnia polityczne, społeczne i gospodarcze przyczyny wybuchu II wojny światowej;

2) charakteryzuje położenie międzynarodowe Polski w przededniu wybuchu II wojny światowej;

3) ocenia konsekwencje zawarcia paktu Ribbentrop-Mołotow;

4) sytuje w czasie i przestrzeni etapy i fronty II wojny światowej, wskazując momenty przełomowe;

5) przedstawia przyczyny i skutki Holokaustu oraz opisuje przykłady oporu ludności żydowskiej;

6) przedstawia okoliczności powstania koalicji antyfaszystowskiej oraz porównuje postanowienia konferencji w Teheranie, Jałcie i Poczdamie;

7) charakteryzuje bezpośrednie skutki II wojny światowej, wyróżniając następstwa polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturowe, z uwzględnieniem przesunięć ludności w Europie Środkowej.

8. Ziemie polskie pod dwiema okupacjami. Zdający:

1) porównuje cele i metody polityki niemieckiej i radzieckiej w okupowanej Polsce;

2) opisuje strukturę polityczną i wojskową oraz działalność polskiego państwa podziemnego i ocenia historyczną rolę Armii Krajowej;

3) wyjaśnia przyczyny i opisuje skutki wybuchu powstania warszawskiego oraz ocenia postawę aliantów i Związku Radzieckiego wobec powstania;

4) analizuje zmiany terytorialne, straty ludnościowe, kulturowe i materialne Polski będące następstwem II wojny światowej.

9. Sprawa polska w czasie II wojny światowej. Zdający:

1) przedstawia okoliczności powstania oraz działalność rządu II Rzeczypospolitej na uchodźstwie;

2) charakteryzuje udział Polaków w wysiłku militarnym aliantów oraz sytuje w czasie i przestrzeni działania wojsk polskich na różnych frontach wojny;

3) ocenia politykę mocarstw wobec sprawy polskiej w czasie II wojny światowej.

10. Świat po II wojnie światowej. Zdający:

1) wyjaśnia przyczyny i skutki rozpadu koalicji antyhitlerowskiej oraz opisuje początki zimnej wojny;

2) opisuje okoliczności i ocenia skutki powstania NRD i RFN;

3) charakteryzuje sojusze polityczno-militarne NATO i Układu Warszawskiego, sytuując je na mapie;

- 4) charakteryzuje państwa będące w strefie wpływów ZSRR, z uwzględnieniem wydarzeń na Węgrzech w 1956 r. i w Czechosłowacji w 1968 r.;
- 5) sytuuje w czasie i przestrzeni proces dekolonizacji oraz ocenia jego następstwa, uwzględniając rolę ONZ;
- 6) wyjaśnia znaczenie II Soboru Watykańskiego dla przemian w Kościele katolickim drugiej połowy XX w.;
- 7) charakteryzuje konflikty zimnej wojny, w tym wojny w Korei, Wietnamie i Afganistanie oraz kryzys kubański, uwzględniając rolę ONZ;
- 8) wyjaśnia przyczyny i charakter konfliktu bliskowschodniego;
- 9) charakteryzuje przemiany w Chinach po II wojnie światowej;
- 10) opisuje przemiany polityczne i społeczno-gospodarcze w ZSRR w latach 1945–1991;
- 11) charakteryzuje przemiany społeczno-polityczne w Europie Środkowo-Wschodniej w 1989 r.;
- 12) opisuje zmiany kulturowe i społeczne po II wojnie światowej;
- 13) przedstawia cele i główne etapy rozwoju Unii Europejskiej.

11. Polska w systemie komunistycznym. Zdający:

- 1) wyjaśnia okoliczności przejścia władzy w Polsce przez komunistów;
- 2) charakteryzuje system represji stalinowskich w Polsce i ocenia jego skutki;
- 3) charakteryzuje realia życia gospodarczego i społecznego PRL-u;
- 4) porównuje przyczyny i skutki kryzysów 1956 r., 1968 r. i 1970 r., 1976 r.;
- 5) ocenia polityczną i społeczną rolę Kościoła katolickiego w PRL-u.

12. Rozkład systemu komunistycznego w Polsce – polska droga do suwerenności. Zdający:

- 1) wyjaśnia znaczenie pontyfikatu Jana Pawła II dla przemian politycznych w Polsce;
- 2) wyjaśnia przyczyny i skutki wydarzeń sierpniowych 1980 r. oraz ocenia rolę Solidarności w przemianach politycznych i ustrojowych;
- 3) przedstawia okoliczności wprowadzenia i następstwa stanu wojennego;
- 4) opisuje najważniejsze postanowienia „Okrągłego Stołu”;
- 5) charakteryzuje przemiany polityczne, społeczno-gospodarcze i kulturowe po 1989 r.;
- 6) przedstawia okoliczności i ocenia znaczenie przystąpienia Polski do NATO i Unii Europejskiej.

CHARAKTERYSTYKA ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO

Arkusze egzaminacyjny z historii składa się z zadań z zakresu chronologii historycznej, analizy i interpretacji historycznej oraz tworzenia narracji historycznej. Obudowę zadań stanowią różnorodne teksty kultury: teksty normatywne, np. fragmenty konstytucji, umów międzynarodowych, teksty narracyjne, np. fragmenty listów, pamiętników, opracowań naukowych, tekstów publicystycznych i literackich, źródła ikonograficzne, np. mapy, zdjęcia, obrazy historyczne, rysunki satyryczne czy źródła statystyczne, np. tabele, wykresy, diagramy.

W arkuszu egzaminacyjnym obok numeru każdego zadania podano liczbę punktów, którą można uzyskać za jego poprawne rozwiązanie.

PRZYKŁADOWY ARKUSZ EGZAMINACYJNY

Przykładowy arkusz egzaminacyjny zawiera instrukcję dla zdającego oraz zestaw zadań egzaminacyjnych. Przykładowe rozwiązania zadań zamieszczonych w arkuszu znajdują się na końcu tej części informatora.

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

Układ graficzny
© CKE 2013

PESEL (wpisuje zdający)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

BHI-A1-203

EGZAMIN EKSTERNISTYCZNY Z HISTORII

BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA

Czas pracy: 120 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 16 stron (zadania 1–29). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Rozwiązania zadań zamieść w miejscu na to przeznaczonym.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
6. Na karcie punktowania wpisz swój PESEL. Zamaluj pola odpowiadające cyfrom numeru PESEL. Błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz właściwe. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
7. Pamiętaj, że w przypadku stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań egzaminacyjnych lub zakłócania prawidłowego przebiegu egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym osobom zdającym, przewodniczący zespołu nadzorującego przerywa i unieważnia egzamin eksternistyczny.

Życzymy powodzenia!

Za rozwiązanie wszystkich zadań można otrzymać łącznie **40 punktów**.

Zadanie 1. (0–2)

Fragmenc traktatu kończącego I wojnę światową

Art. 42

Zabrania się Niemcom utrzymywania lub budowania fortyfikacji tak na lewym brzegu Renu, jak na brzegu prawym, na zachód od linii, wytkniętej 50 kilometrów od strony wschodniej tej rzeki.

Art. 173

Powszechna służba wojskowa będzie w Niemczech zniesiona. (...)

Źródła i materiały do nauczania historii. Opr. S. Sierpowski, Warszawa 1998, ss. 219–220.

1.1. Uzupełnij zdanie – wpisz brakujące informacje dotyczące miejsca i czasu wydarzenia.

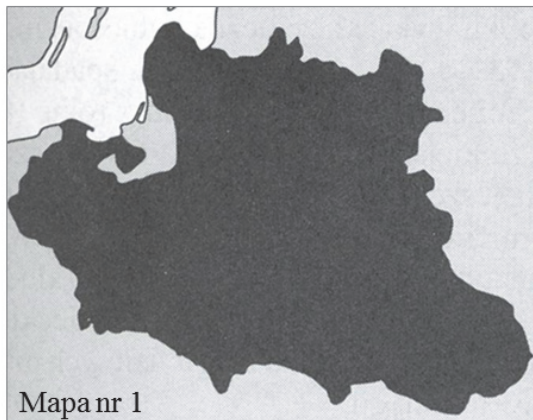
Przedstawiony traktat podpisano w w roku
nazwa miejscowości

1.2. Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Podjęte decyzje oznaczały przeprowadzenie w państwie niemieckim

- A. denazyfikacji.
- B. decentralizacji.
- C. demilitaryzacji.
- D. demokratyzacji.

Zadanie 2. (0–1)

Na podstawie: N. Davies, *Boże igrzysko. Historia Polski*, Kraków 2005, s. 947.

Uzupełnij zdania – wpisz odpowiednie liczby.

- A. Obszar II Rzeczypospolitej przedstawiono na mapie oznaczonej numerem
- B. Obszar państwa polskiego po II wojnie światowej przedstawiono na mapie oznaczonej numerem

Zadanie 3. (0–2)

O jednej z organizacji międzynarodowych

Organizacja międzynarodowa, utworzona z inicjatywy skupionych wokół Ententy państw koalicji, która odniosła zwycięstwo nad państwami centralnymi w I wojnie światowej.

W czasie wojny we wpływowych kręgach w Stanach Zjednoczonych i w Wielkiej Brytanii pojawiły się głosy domagające się utworzenia tego typu organizacji; koncepcja ta uzyskała zdecydowane poparcie prezydenta USA, który dostrzegł w niej środek umożliwiający zapobieganie kolejnym wojnom. Statut organizacji kładł podwaliny pod system bezpieczeństwa zbiorowego, polegający na podejmowaniu przez państwa członkowskie wspólnych działań przeciwko agresorom. Organizacja działała w latach 1919–1946.

Na podstawie: *Britannica. Edycja polska*, t. 23, Poznań 2001, s. 227.

Podaj nazwę i cel powołania przedstawionej organizacji międzynarodowej.

Nazwa –

Cel powołania –

Zadanie 4. (0–1)

O problemach odrodzonej Polski

Od samego początku Polacy musieli pokonywać niezwykle trudne problemy wewnętrzne i zewnętrzne. Głównym celem polityki wewnętrznej stała się integracja byłych trzech zaborów. Ze względu na ogromne różnice w poziomie rozwoju gospodarczego poszczególnych części kraju, jak i mentalności¹ obywateli, było to zadanie niemal niewykonalne. Również w polityce zagranicznej Polska borykała się z problemami. Spory graniczne skonfliktowały ją z prawie wszystkimi sąsiadami: z Niemcami o Poznańskie, Pomorze i część Prus Wschodnich, Gdańsk i Górny Śląsk, z Litwinami o Wilno, z Rosją Radziecką o część Białorusi i Ukrainy, z Czechami o Śląsk Cieszyński. We wszystkich tych sporach Polska musiała godzić się na kompromisy, które nie zadawały żadnej ze stron.

¹ Mentalność – całość poglądów, postaw, sposobów myślenia jednostek lub grup społecznych.

Na podstawie: I. Geiss, *Dzieje świata. Daty i konteksty historii powszechnej*, Katowice 1997, ss. 417–418.

Na podstawie tekstu wymień dwa problemy, które Polacy napotkali na drodze do odrodzenia państwa.

-
-

Zadanie 5. (0–1)

Uzupełnij tabelę. Wpisz obok każdej informacji jedną z liter A–D, oznaczającą właściwą postać.

A. Władysław Grabski B. Roman Dmowski C. Józef Piłsudski D. Gabriel Narutowicz

Dowódca I Brygady Legionów Polskich. Naczelnik Państwa i Naczelny Wódz. Dowodził wojskiem polskim w czasie wojny z bolszewikami.	
Współtwórca i przywódca Narodowej Demokracji. Reprezentował Polskę na konferencji pokojowej w Paryżu.	

Zadanie 6. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych informacji. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Przemówienie wygłoszone przez Ignacego Paderewskiego w Poznaniu w grudniu 1918 przyczyniło się do wybuchu powstania wielkopolskiego.	P	F
Niekorzystny dla strony polskiej wynik plebiscytu, który miał zadecydować o przynależności państwowej ziem Górnego Śląska, przyczynił się do wybuchu pierwszego powstania śląskiego.	P	F

Zadanie 7. (0–1)

O ruchu nazistowskim w Niemczech

W 1933 r. ruch nazistowski przejął kontrolę nad Niemcami. W 1929 r. pojawiły się pierwsze oznaki kryzysu. Interesy szły coraz gorzej, a bezrobocie wzrastało. W 1932 r. było w Niemczech sześć milionów bezrobotnych, ludzie obawiali się nowej fali inflacji. Naziści potrafili wyciągnąć polityczne zyski z tej sytuacji. Wielu Niemców życzyło sobie rozwiązania wszystkich problemów społecznych za pomocą radykalnych środków. Hasła ruchu nazistowskiego odpowiadały tym życzeniom. W kraju narastała niechęć do rządów parlamentarnych, które nie zdołały zapobiec katastrofie gospodarczej. Szukano kozłów ofiarnych.

Na podstawie: J. M. Roberts, *Ilustrowana historia świata. Wieki pary i atomu*, Łódź 1991, s. 302.

Na podstawie tekstu wymień dwie przyczyny, które umożliwiły nazistom przejście władzy w Niemczech.

-
-

Zadanie 8. (0–1)

Zaznacz wydarzenie chronologicznie pierwsze.

- A. zamach majowy
- B. uchwalenie konstytucji marcowej
- C. uchwalenie konstytucji kwietniowej
- D. wybuch wojny polsko-bolszewickiej

Zadanie 9. (0–1)

Związek Radziecki	Niemcy hitlerowskie
<ul style="list-style-type: none"> - na czele państwa stał otoczony kultem Józef Stalin; - system jednopartyjny – KPZR; - prześladowanie osób głoszących poglądy odmienne od oficjalnych, likwidacja opozycji; - ścisła cenzura; - zniesienie prywatnej własności ziemi; - budowa państwa policyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> - na czele państwa stał otoczony kultem Adolf Hitler; - system jednopartyjny – NSDAP; - prześladowanie osób głoszących poglądy odmienne od oficjalnych, likwidacja opozycji; - ścisła cenzura; - prywatna własność ziemi; - budowa państwa policyjnego

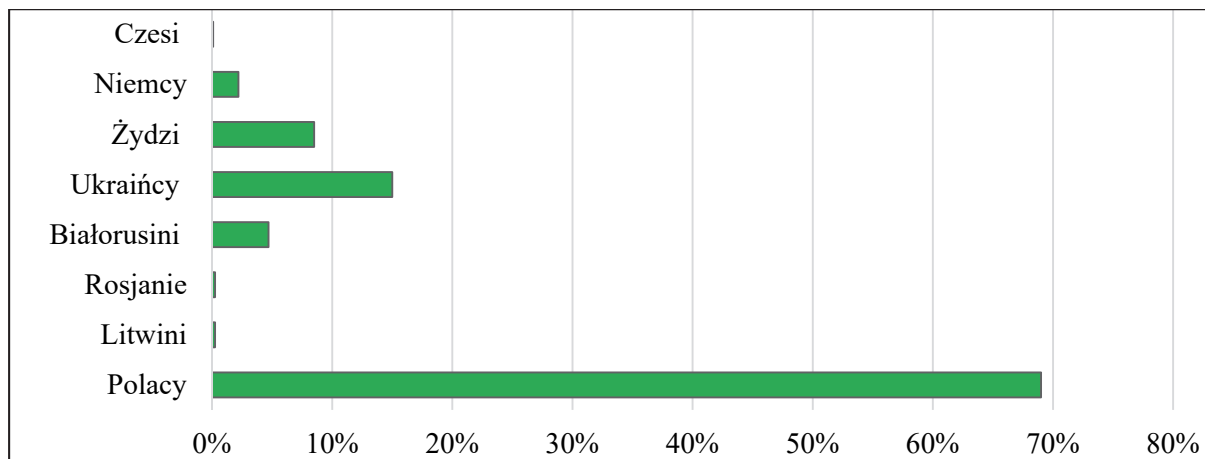
Na podstawie: A. Radziwiłł, W. Roszkowski, *Historia 1871–1939*, Warszawa 1998, ss. 223, 238, 246.

Na podstawie informacji podanych w tabeli zaznacz dwie cechy wspólne dla Związku Radzieckiego i hitlerowskich Niemiec.

- A. kult wódza
- B. wolność prasy
- C. stosowanie terroru
- D. system wielopartyjny
- E. kolektywizacja rolnictwa

Zadanie 10. (0–2)

Podział na grupy narodowościowe społeczeństwa II Rzeczypospolitej, 1931 r.

Na podstawie: N. Davies, *Boże igrzysko. Historia Polski*, Kraków 2005, s. 873.

Oceń prawdziwość podanych informacji dotyczących wykresu. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Mniejszości narodowe stanowiły ponad 30% społeczeństwa II Rzeczypospolitej.	P	F
W II Rzeczypospolitej ludność żydowska po ludności polskiej była najliczniejszą grupą narodową.	P	F
Co czwarty obywatel II Rzeczypospolitej należał do mniejszości białoruskiej.	P	F

Zadanie 11. (0–1)

Fragment tajnego protokołu

Z okazji podpisania paktu o nieagresji między Rzeszą Niemiecką a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich niżej podpisani pełnomocnicy obydwu Stron poruszyli w ściśle poufnej rozmowie sprawę rozgraniczenia stref interesów obydwu Stron w Europie Wschodniej. Rezultaty rozmowy są następujące:

(...) W wypadku terytorialno-politycznych przeobrażeń na terenach należących do Polski, strefy interesów Niemiec i ZSRR zostaną rozgraniczone w przybliżeniu wzdłuż rzek Narwi, Wisły i Sanu. (...)

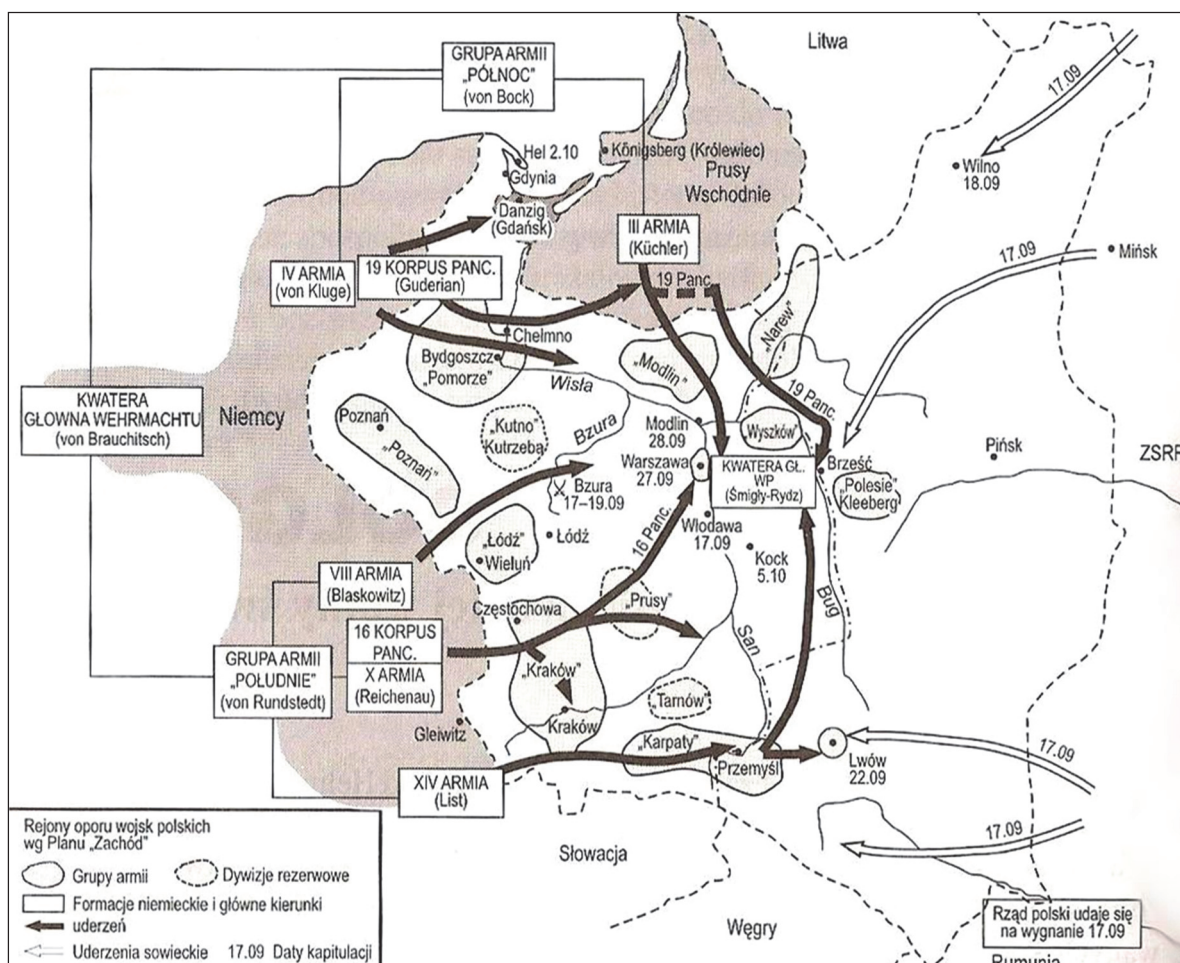
Wiek XX w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S. B. Lenard, Warszawa 1998, s. 119.

Zaznacz imiona i nazwiska dwóch osób, które podpisały przytoczony dokument.

- A. Iwan Majski
- B. Władysław Sikorski
- C. Joachim Ribbentrop
- D. Władimir Mołotow
- E. Józef Beck

Zadanie 12. (0–1)

Ziemie polskie w okresie II wojny światowej

N. Davies, *Boże igrzysko. Historia Polski*, Kraków 2005, s. 900.

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Mapa ukazuje działania wojenne w roku

A. 1939.

B. 1941.

C. 1944.

D. 1945.

Zadanie 13. (0–1)

Uzupełnij tabelę. Wpisz obok każdego opisu jedną z liter A–D, oznaczającą właściwe pojęcie.

A. dystrykt B. getto C. holokaust D. deportacja

Zagłada ludności żydowskiej w Europie dokonana przez hitlerowców podczas II wojny światowej.	
Zamknięte dzielnice, zamieszkiwane przez ludność żydowską, tworzone na terenach okupowanych przez III Rzeszę.	

Zadanie 14. (0–1)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Bezpośrednia przyczyna przystąpienia USA do II wojny światowej to

A. kapitulacja Francji.

B. japoński atak na Pearl Harbor.

C. wybuch powstania warszawskiego.

D. klęska wojsk niemieckich pod Stalingradem.

Zadanie 15. (0–2)

Tekst nr 1

Pewną część wysiedlonych kierowano na roboty do Niemiec, resztę do Generalnej Guberni. Sposób przeprowadzania deportacji powodował, że wysiedlenie równało się wywłaszczeniu. W marcu 1941 r. ogłoszono tzw. *volkslistę*¹. Akcja miała na celu głównie zdobycie materiału ludzkiego do wojska. Na Pomorzu w ciągu pół roku wcielono do Wehrmachtu 70 tys. osób z trzeciej i czwartej kategorii listy.

Tekst nr 2

Wysiedlenie oznaczało przepadek mienia. Do mieszkań i domów wkraczało NKWD i milicja, zazwyczaj nocą. Obudzonym zostawiano pół godziny na spakowanie niezbędnych rzeczy i ładowano ich na samochody. Ludność polska pozostała na Kresach wschodnich znalazła się w bardzo trudnych warunkach. Na wiosnę 1940 r. powołano do Armii Czerwonej cały rocznik młodzieży z Kresów.

Na podstawie: W. Roszkowski, *Historia Polski 1914–1993*, Warszawa 1994, ss. 94–99.

Na podstawie zamieszczonych tekstów podaj dwa podobieństwa pomiędzy działaniami władz niemieckich i radzieckich wobec obywateli polskich w okresie II wojny światowej.

-
-

¹ Volkslista – niemiecka lista narodowościowa, będąca przejawem rasistowskiej polityki III Rzeszy wobec ludności polskiej z terenów Generalnego Gubernatorstwa i ziem włączonych do Rzeszy. Podpisanie volkslisty wiązało się z podziałem ludności naprawdę lub rzekomo pochodzenia niemieckiego na kategorie i przydzieleniem do jednej z czterech grup volkslisty.

Zadanie 16. (0–1)

Zaznacz wydarzenie chronologicznie ostatnie.

- A. bitwa o Narwik
- B. obrona Tobruku
- C. zdobycie Berlina
- D. bitwa pod Monte Cassino

Zadanie 17. (0–1)

Źródło: powiat.policki.pl

Podaj nazwę wydarzenia, które upamiętnia plakat.

.....

Zadanie 18. (0–1)

Przesunięcie granic Polski w wyniku II wojny światowej

Zaludnienie Polski w maju 1945 r. (w mln)

Ludność „przedwojenna” Polski	17,7
Ludność zastana na Ziemiach Zachodnich i Północnych	4,5
Ludność Polski razem	22,2

Na podstawie: A. Radziwiłł, W. Roszkowski, *Historia 1939–1956*, Warszawa 1998, s. 217.

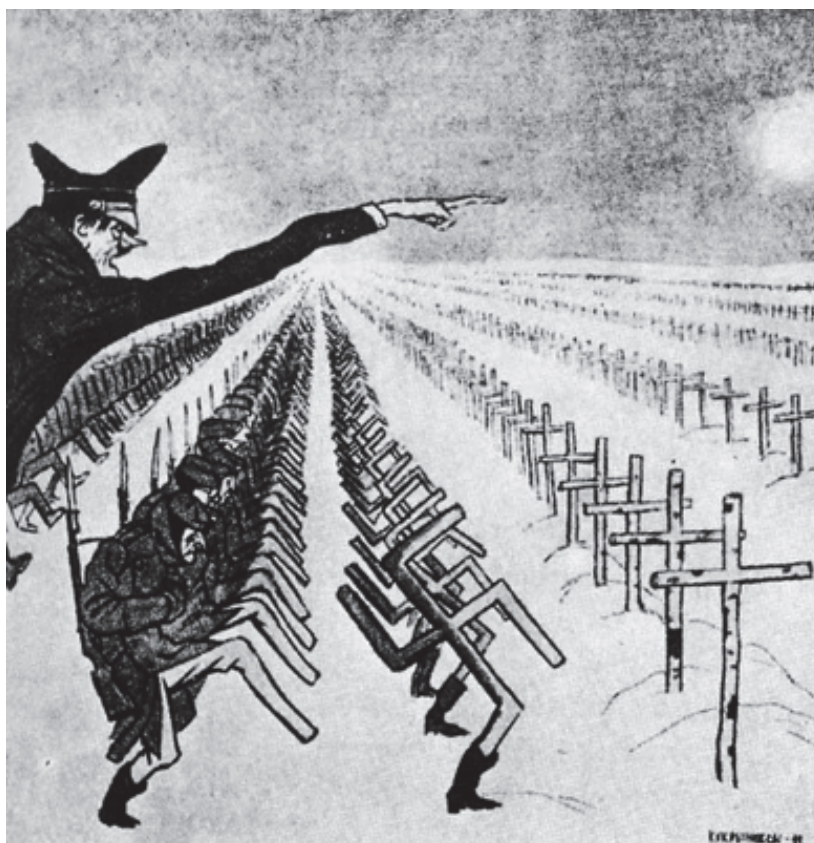
Korzystając z mapy i tabeli wyjaśnij, które ziemie zamieszkiwała ludność „przedwojenna”.

.....

.....

.....

Zadanie 19. (0–2)

www.mrkunz.ch

Wyjaśnij, jaką postawę Adolfa Hitlera wobec decyzji o napaści na ZSRR ukazuje ilustracja. W odpowiedzi odwołaj się do dwóch elementów graficznych źródła.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 20. (0–1)

Podkreśl szereg, w którym wydarzenia uporządkowano chronologicznie.

- A. budowa muru berlińskiego → podział Niemiec na strefy okupacyjne → utworzenie Niemieckiej Republiki Demokratycznej
- B. podział Niemiec na strefy okupacyjne → utworzenie Niemieckiej Republiki Demokratycznej → budowa muru berlińskiego
- C. utworzenie Niemieckiej Republiki Demokratycznej → budowa muru berlińskiego → podział Niemiec na strefy okupacyjne
- D. podział Niemiec na strefy okupacyjne → budowa muru berlińskiego → utworzenie Niemieckiej Republiki Demokratycznej

Zadanie 21. (0–1)

Przemówienie Winstona Churchilla, Fulton, 5 III 1946 r.

Od Szczecina nad Bałtykiem do Triestu nad Adriatykiem opuściła się żelazna kurtyna w poprzek kontynentu. Poza tą linią znajdują się wszystkie stolice byłych państw środkowej i wschodniej Europy: wszystkie te sławne miasta i zamieszkująca wokół nich ludność leżą w sferze radzieckiej i wszystkie podlegają nie tylko wpływom radzieckim, ale kontroli z Moskwy w bardzo wysokim, niekiedy rosnącym stopniu. Rządy policyjne przenikają z Moskwy. Jakikolwiek wniosek moglibyśmy wyciągnąć z tych faktów, to jedno jest pewne, że nie jest to Europa oswobodzona, o którą walczyliśmy, która by posiadała zasadnicze warunki trwałego pokoju.

Na podstawie: J. Eisler, M. Sobańska-Bondaruk, *Historia 1789–1990. Wybór tekstów źródłowych dla szkół średnich*, Warszawa 1995, ss. 211–212.

Wymień dwa czynniki zagrażające pokojowi w powojennej Europie podane przez Winstona Churchilla.

-
-

Zadanie 22. (0–1)

Sytuacja Polski po II wojnie światowej

Oficjalna propaganda głosiła, że Polska wyszła z II wojny światowej zwycięsko, lecz w odczuciu milionów Polaków nie była to prawda. Przeciwnicy komunistów nie bez racji podkreślali, że mimo nabytków terytorialnych na zachodzie i północy kraj został okrojony terytorialnie. W Polsce tymczasem władza komunistyczna systematycznie umacniała się. Jednocześnie niemal wszyscy przeciwnicy zostali okrzyknięci mianem „reakcji”. Głównym narzędziem sprawowania władzy był terror. Zarówno polski, jak i radziecki aparat bezpieczeństwa często i gorliwie wymuszały posłuszeństwo przemocą i represjami.

Na podstawie: *Drogi do wolności. Drogi do wspólnej Europy 1945–2007*. Red. J. Eisler, Warszawa 2008, ss. 13–15.

Na podstawie tekstu napisz, czy w odczuciu społeczeństwa polskiego Polska wyszła z II wojny światowej zwycięsko. Odpowiedź uzasadnij.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 23. (0–2)

Źródło: karta.org.pl

Zawieszenie wystawiania „Dziadów” Adama Mickiewicza w warszawskim Teatrze Narodowym stało się bezpośrednią przyczyną demonstracji studenckich na Uniwersytecie Warszawskim. Młodzież akademicka, odczuwającą brak perspektyw życiowych, niezadowolone z ograniczeń w sferze kultury i nauki, poparła część inteligencji. Studenci Uniwersytetu Wrocławskiego i Warszawskiego oraz Politechniki Warszawskiej podjęli strajki okupacyjne. Władze za pomocą milicji rozpraszają demonstracje studentów w Gdańsku, Katowicach, Krakowie i Łodzi, relegowały studentów z uczelni oraz prowadziły napastliwą akcję propagandową przeciw studentom w prasie i na organizowanych przez siebie wiecach.

Na podstawie: W. Sienkiewicz, *Ilustrowana encyklopedia dziejów Polski*, Warszawa 2011, s. 127.

23.1. Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Fotografia i tekst odnoszą się do wydarzeń, które miały miejsce w Polsce w

- A. czerwcu 1956 r.
- B. marcu 1968 r.
- C. grudniu 1970 r.
- D. sierpniu 1980 r.

23.2. Podaj przykład jednej z metod, którymi ówczesna władza zwalczała protesty społeczeństwa.

.....

.....

.....

Zadanie 24. (0–1)

Karol Wojtyła papieżem

16 X 1978 r. wieczorem całą Polskę zelektryzowała wiadomość o wyborze kardynała Karola Wojtyły na papieża. Wiadomość o wyborze kardynała Wojtyły stała się sensacją światową. Wszystkie agencje podały ją jako wielkie wydarzenie nie tylko religijne, ale i polityczne. Podkreślano, że pochodzi z kraju komunistycznego, w którym mimo 35 lat walki władz z religią wiara pozostała natchnieniem większości społeczeństwa. Wybór skupił uwagę opinii międzynarodowej na Polsce. Przypomniano najnowszą historię kraju wydanego wbrew jego woli przemocy komunistycznej.

Na podstawie: W. Roszkowski, *Historia Polski 1914–1993*, Warszawa 1994, ss. 347–348.

Wyjaśnij, dlaczego wiadomość o wyborze nowego papieża wzbudziła sensację na całym świecie.

.....
.....
.....

Zadanie 25. (0–2)

O przemówieniu Wojciecha Jaruzelskiego

W przemówieniu, powtarzającym przez cały dzień jako jedyny przekaz radia i telewizji, generał Jaruzelski nakreślił sytuację w najczarniejszych barwach stwierdzając, iż „ojczyzna znalazła się nad przepaścią”. Akcentował zagrożenie państwa przez rzekome wezwania do rozprawy z komunistami, chaos, demoralizację i przestępczość. Zapowiedział kontynuację reform i przejściowość rządów wojskowych. Wzywał do spokoju.

Na podstawie: W. Roszkowski, *Historia Polski 1914–1994*, Warszawa 1995, s. 377.

25.1. Podaj nazwę wydarzenia, z którym związane było przywołane w tekście przemówienie.

.....

25.2. Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Wydarzenie, do którego odnosi się przedstawiony tekst, miało miejsce w roku

A. 1980.

B. 1981.

C. 1985.

D. 1989.

Zadanie 26. (0–1)

Uzupełnij tabelę. Wpisz obok każdego opisu jedną z liter A–D, oznaczającą właściwe pojęcie.

A. okrągły stół

B. pierestrojka

C. aksamitna rewolucja

D. rewolucja kulturalna

Negocjacje między komunistycznym rządem w Polsce a opozycją solidarnościową, których efektem było przejście władzy przez opozycję.	
--	--

Pokojowe przejście władzy z rąk komunistów przez demokratyczną opozycję w Czechosłowacji w wyniku dwunastodniowych masowych demonstracji.	
---	--

Zadanie 27. (0–3)

Międzynarodowa organizacja polityczno-wojskowa

Międzynarodowa organizacja polityczno-wojskowa, utworzona na podstawie paktu zawartego 4 IV 1949 r. w Waszyngtonie; stanowi sojusz zbiorowej obrony; gwarantuje swym członkom wzajemną pomoc w razie napaści zbrojnej; obszarem działania jest strefa północnoatlantycka, obejmująca terytoria państw członkowskich, Morze Śródziemne i Ocean Atlantycki na północ od zwrotnika Raka.

Na podstawie: *Historia. Encyklopedia szkolna PWN*. Red. B. Kaczorowski, Warszawa 2005, s. 439.

27.1. Podaj nazwę organizacji, o której mowa w tekście.

.....

27.2. Podaj rok, w którym Polska przystąpiła do przedstawionej organizacji.

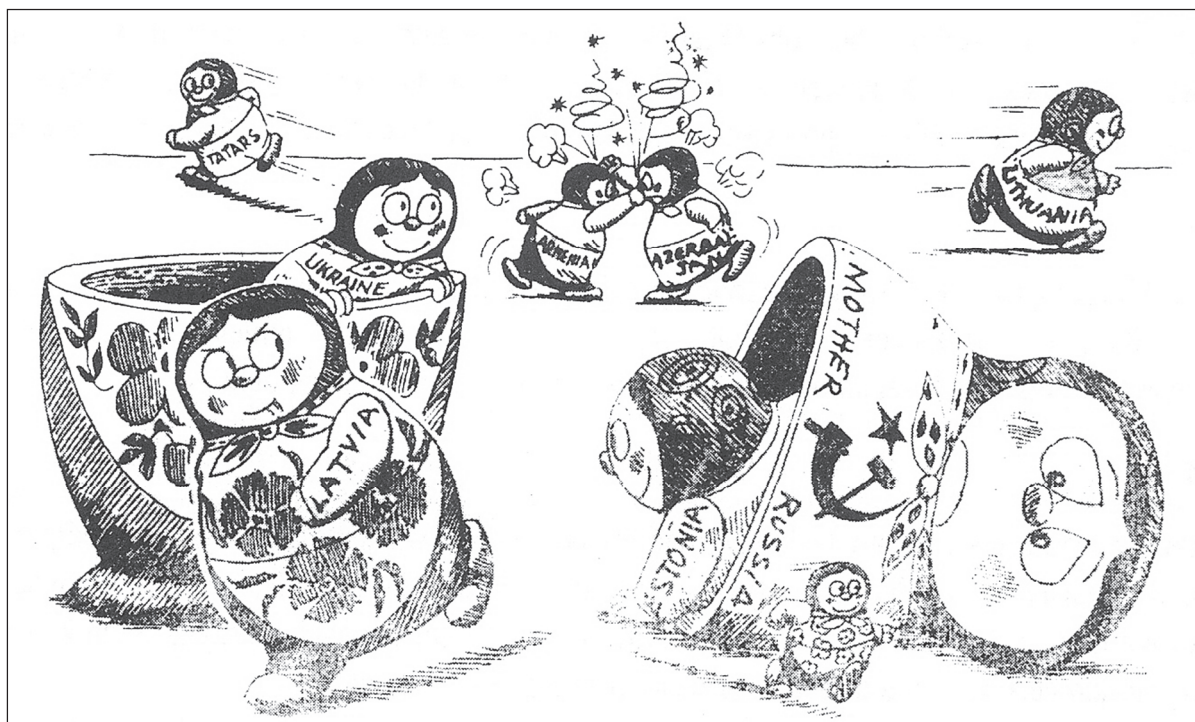
Rok

27.3. Na podstawie wiedzy własnej wyjaśnij, jakie było znaczenie przystąpienia Polski do organizacji, o której mowa w tekście.

.....

Zadanie 28. (0–2)

Wydarzenia polityczne w Europie Wschodniej pod koniec XX wieku – rysunek satyryczny

M Sobańska-Bondaruk, S. Lenard, *Wiek XX w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów*, Warszawa 2002, s. 359.

Tłumaczenie napisów na lalkach: *Armenia, Azerbejdżan, Estonia, Litwa, Łotwa, Ukraina, Tatarstan, Matka Rosja.*

Podaj, do jakich dwóch procesów nawiązuje ilustracja. Odwołaj się do elementów graficznych rysunku i wiedzy własnej.

-
-

Zadanie 29. (0–2)

 <p>1.</p>	 <p>2.</p>
 <p>3.</p>	 <p>4.</p>

Uzupełnij zdania – wpisz numery właściwych ilustracji.

- A. Do wydarzenia, które rozegrało się w 1989 roku, odnosi się ilustracja oznaczona numerem
- B. Do wydarzenia, które rozegrało się za życia Józefa Stalina, odnosi się ilustracja oznaczona numerem

BRUDNOPIS

PRZYKŁADOWE ROZWIĄZANIA ZADAŃ ZAMIESZCZONYCH W ARKUSZU EGZAMINACYJNYM

Nr zad.	Poprawne rozwiązanie zadania
1.	1.1. Wersalu, 1919 r. 1.2. C. demilitaryzacji
2.	A. 4 B. 3
3.	Nazwa: Liga Narodów Cele powołania – przykładowe odpowiedzi: - zapobieganie kolejnym wojnom. - stworzenie systemu zbiorowego bezpieczeństwa. - zachowanie pokoju na świecie.
4.	Przykładowe odpowiedzi: - Ogromne różnice w poziomie rozwoju gospodarczego w poszczególnych częściach kraju. - Różnice mentalne Polaków mieszkających w różnych zaborach. - Konflikty z sąsiadami na granicach państwa polskiego.
5.	C. Józef Piłsudski B. Roman Dmowski
6.	Prawda Fałsz
7.	Przykładowe odpowiedzi: - Kryzys gospodarczy (bezrobocie, obawy przed powrotem inflacji). - Niechęć Niemców do rządów parlamentarnych. - Hasła nazistów odpowiadały oczekiwaniom Niemców. - Naziści obiecywali rozwiązanie problemów społecznych (wskazywanie kozłów ofiarnych).
8.	D. wybuch wojny polsko-bolszewickiej
9.	A. kult wodza C. stosowanie terroru
10.	Prawda Fałsz Fałsz
11.	C. Joachim Ribbentrop D. Wiaczesław Mołotow
12.	A. 1939.
13.	C. holokaust B. getto
14.	B. japoński atak na Pearl Harbor

15.	<p>Przykładowe odpowiedzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wysiedlanie ludności polskiej (deportacje). - Odbieranie Polakom mienia (wywłaszczenie). - Wcielanie Polaków do obcego wojska. - Prześladowanie Polaków.
16.	C. zdobycie Berlina
17.	powstanie warszawskie
18.	<p>Przykładowe odpowiedzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ludność „przedwojenna” zamieszkiwała dawne tereny II Rzeczypospolitej, których Polska nie utraciła na rzecz ZSRR w 1945 roku. - W granicach Polski w maju 1945 roku mieszkała ludność zastana na ziemiach Zachodnich i Północnych, czyli na terenach przyłączonych do Polski w 1945 roku oraz ludność „przedwojenna”, czyli zamieszkująca na pozostałym obszarze, m.in. z takimi miastami, jak: Warszawa, Białystok, Kraków, Poznań.
19.	<p>Przykładowe odpowiedzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Na ilustracji pokazano, że Adolf Hitler wysyła swoich żołnierzy na śmierć – na plakacie swastyki zmieniają się w rzędy krzyży. - Hitlera nie obchodziły straty w ludziach, we własnej armii, ważne było zwycięstwo. Krzyże świadczą o tym, że żołnierze idą na śmierć.
20.	B. podział Niemiec na strefy okupacyjne → utworzenie Niemieckiej Republiki Demokratycznej → budowa muru berlińskiego
21.	<p>Przykładowe odpowiedzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Podział Europy na dwie strefy wpływów. - Europa Wschodnia została podporządkowana Związkowi Radzieckiemu. - ZSRR narzucił totalitarne formy rządów w Europie Wschodniej.
22.	<p>Przykładowa odpowiedź:</p> <p>W odczuciu społeczeństwa Polska nie wyszła zwycięsko z II wojny światowej, ponieważ utraciła terytoria (Kresy Wschodnie), w kraju panował terror, wobec obywateli często stosowano przemoc i represje.</p>
23.	<p>23.1. B. marcu 1968 r.</p> <p>23.2. Przykładowe odpowiedzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Atakowano demonstrujących (milicja rozpraszała demonstracje). - Usuwano studentów z uczelni. - Organizowano w zakładach pracy wiece protestacyjne przeciw studentom. - Wykorzystywano prasę do propagandy przeciw manifestującym.
24.	<p>Przykładowe odpowiedzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ponieważ kardynał Karol Wojtyła pochodził z Polski, kraju komunistycznego. - Papież Jan Paweł II pochodził z kraju, w którym władza prześladowała przez wiele lat religię.
25.	<p>25.1. wprowadzenie stanu wojennego</p> <p>25.2. B. 1981.</p>
26.	<p>A. okrągły stół</p> <p>C. aksamitna rewolucja</p>
27.	<p>27.1. Organizacja Traktatu [Paktu] Północnoatlantyckiego / NATO</p> <p>27.2. 1999.</p> <p>27.3. Przykładowe odpowiedzi:</p>

	<ul style="list-style-type: none">- Wzrost znaczenia Polski na arenie międzynarodowej.- Wzrost bezpieczeństwa / zwiększenie potencjału obronnego państwa.
28.	Przykładowe odpowiedzi: Ilustracja nawiązuje do: <ul style="list-style-type: none">- rozpadu ZSRR/upadku potęgi państwa radzieckiego, na co wskazuje przewrócona „Matka Rosja”, z której uciekają republiki radzieckie, np. Litwa, Łotwa;- konfliktów pomiędzy wyzwolonymi republikami, co potwierdzają boksujące się/walczące na pięści państwa Armenia i Azerbejdżan.
29.	A. 2 B. 3